

Тема: Каламбур деген недир.

Мурат: Яшланы каламбур деген сез булан таныш этив.
Оюнланы кемеклиги булан сџзни лексика маънасы англатмакъ

1. Яшланы каламбур деген сез булан таныш этив.

Масхара якъдан ошашлы, тек маъна якъдан тувра сезлени
къолланышы

Масала:

Яшлар кемек этелер
Походда бир – бирине,
Къолдан-къолгъа бериле
Орталыкъда бир ине.

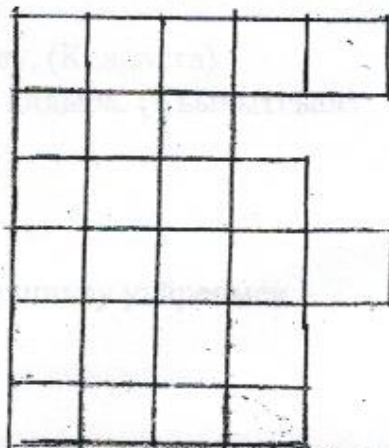
Сари пастандай бишген,
Гезюм тюшген алмагъа
Мин, инивюм, терекге,
Юлкъуп шону алмагъа

Ислам бек эдепли яш
Уллу гелсе олтура
Абур этип, сый этип
Артда барып олтура

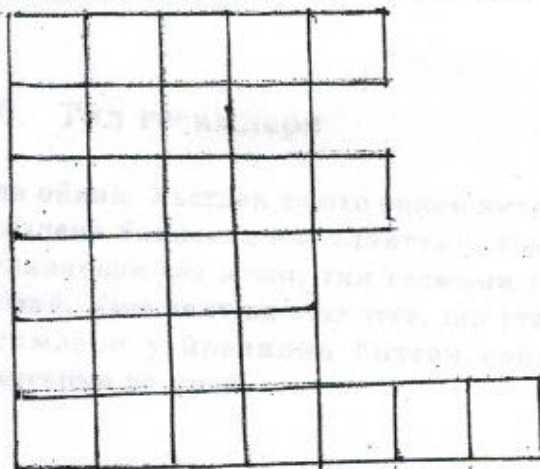
11. Яшлар булан оюнлар.

1. Сџзде нече аваз, нече гъарп бар?
Янгур, тююн, къольявлукъ, якъ, ябалакъ.
2. Шу сезлени антонимлени табып челтирлеге языгъыз.

базыкъ
таза
къоччакъ
аччы
яш
бюркев

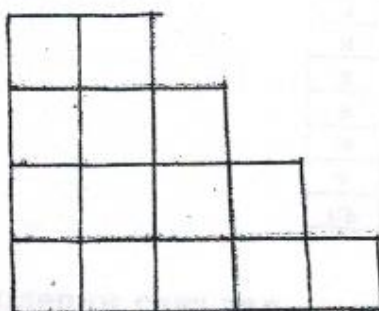

эрген
ачыкь
гече
кьарангы
аста
кьатты

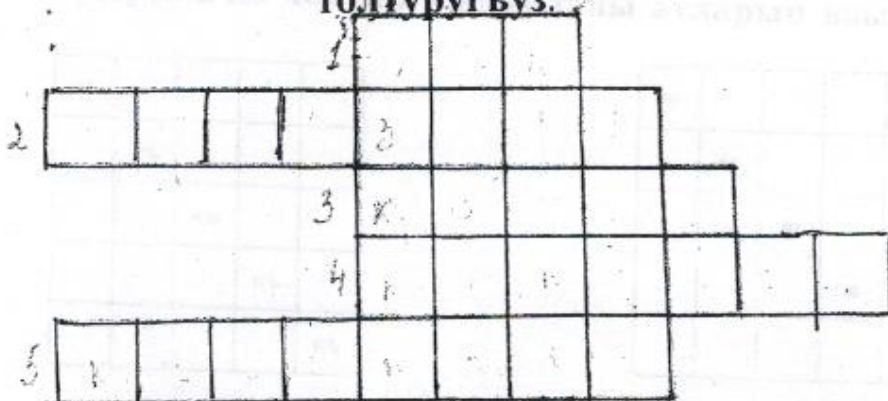

3. Челтирни толтуругъуз.

ат
ата
алма
ачгыч

4. Чечеген юммакъланы жавабын билип челтирни толтуругъуз.

- 1) Бир терек де он эки бутакъ, гьар бутакъ да отуз алма, гьар алманы бир яны акъ, бир яны кьара. (Йыл)
- 2) Авлагъы генг дазусуз, кьойлары кеп санавсуз. (Юлдузлар)
- 3) Тавдан геле пил, аркъасында тасма тил, тилсизге тил уйретген, уста бусанг ону бил. (Кьомуз)
- 4) Кьат-кьат тонлу, кьарыш бойлу. (Кьапушта)
- 5) Януву екъ яндыра, кюрзе этсе яндыра. (Кьычытгъан)

111. Уьйге иш.

Генгюнден гюзге багъышлангъан шиьру уйренмек.

16. Тил гесимлери

Бу оюнну 2-3 яш яда команда ойнай. Уьстден туюге санав якъдан гьарплары тенг сёзлер языла, гьарплар сёзлени башында къоллангъанлары болма герек. Таншурув: гьар гьарпгъа башланагъан сёз язып, тил гесимин гёрсетмек. Тил гесимлер такрарланмагъа ярамай. Ким чалт ва тюз этсе, шо ута.

Бу оюнну класда, тил гесимлери уьйренилип битген сонг, такрарлав-беклешдирик дарс гьисапда оьтгерме де ярай.

А	агы - уьнлюк
д	да - къошумча, байлавуч, гесекче
а	алты - санавлукъ
б	биз - орунча
и	инче - сыпатлыкъ
я	яз - ишлик; атлыкъ
т	табиат - атлыкъ

С	Б
а	а
н	й
а	л
в	а
л	в
у	у
къ	ч

17. Гьарпланы ерлерин сакълап, чёлтирлеге атлыкъ сёзлер языгъыз.

Дёртюнчю чёлтирге адамланы атларын языгъыз.

къ			
	къ		
		къ	
			къ
			къ

ю			
	ю		
		ю	
			ю
			ю

т			
	т		
		т	
			т
			т

гь			
	а		
		с	
			а
			н

14. Санавланы гезигине гөре.бувунлардан сөзлер этип, айтывланы охугъуз

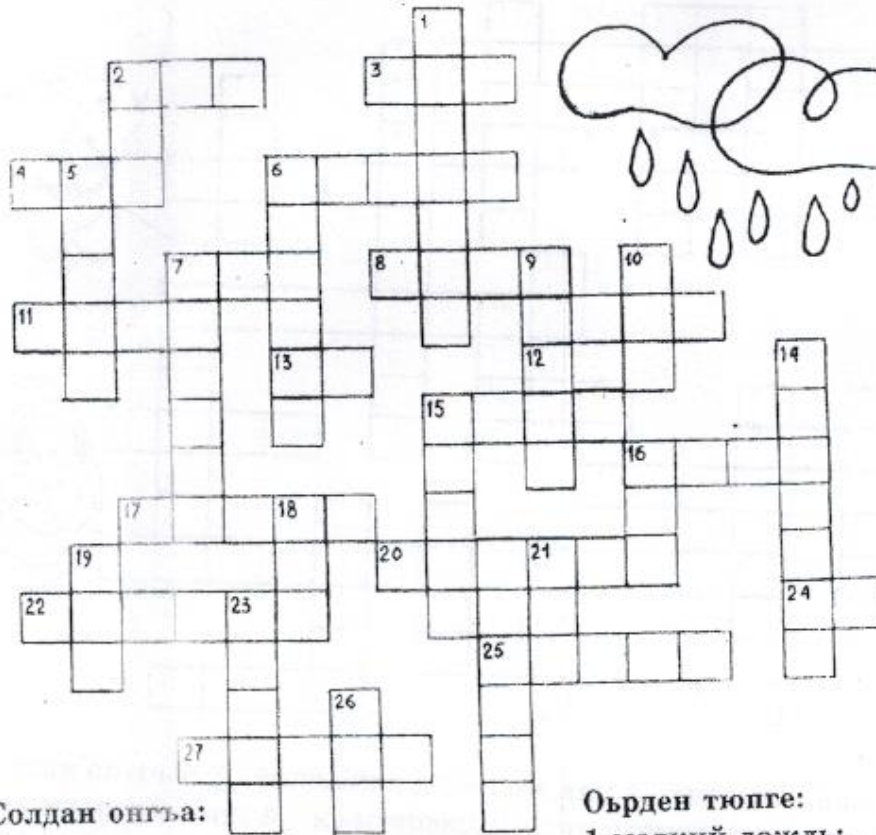
1. $\frac{\text{БИ}}{1}$ $\frac{\text{ГЪА}}{3}$ $\frac{\text{НЫ}}{5}$ $\frac{\text{ЛИМ-}}{2}$ $\frac{\text{КЪЫЛ}}{4}$ $\frac{\text{ЧЫ}}{6}$ $\frac{\text{ГЪЫ}}{8}$ $\frac{\text{РА}}{7}$
2. $\frac{\text{А}}{1}$ $\frac{\text{ЛА}}{4}$ $\frac{\text{ТА}}{2}$ $\frac{\text{БА}}{3}$ $\frac{\text{БОЛ}}{6}$ $\frac{\text{СЫ}}{5}$ $\frac{\text{МА,}}{7}$
- $\frac{\text{ЭЛ}}{8}$ $\frac{\text{СЫ}}{11}$ $\frac{\text{БА}}{9}$ $\frac{\text{БОЛ.}}{12}$ $\frac{\text{ЛА}}{10}$
3. $\frac{\text{УЛ}}{1}$ $\frac{\text{АЙТ}}{3}$ $\frac{\text{НЫ}}{5}$ $\frac{\text{ЛУ}}{2}$ $\frac{\text{ГЪАН}}{4}$ $\frac{\text{ЭТ}}{6}$ $\frac{\text{МУ}}{9}$ $\frac{\text{МЕ}}{7}$
- $\frac{\text{РА}}{10}$ $\frac{\text{ГЕН}}{8}$ $\frac{\text{НА}}{12}$ $\frac{\text{ДЫ}}{11}$ $\frac{\text{ЕТ}}{13}$ $\frac{\text{ГЕН.}}{15}$ $\frac{\text{МЕ}}{14}$

15. Санавлардан таба ёл табып, айтывну охугъуз

ТАБИАТНЫ ГЪАЛЛАРЫ

Къумукъчагъа гёчюрюп, челтирлеге языгъыз

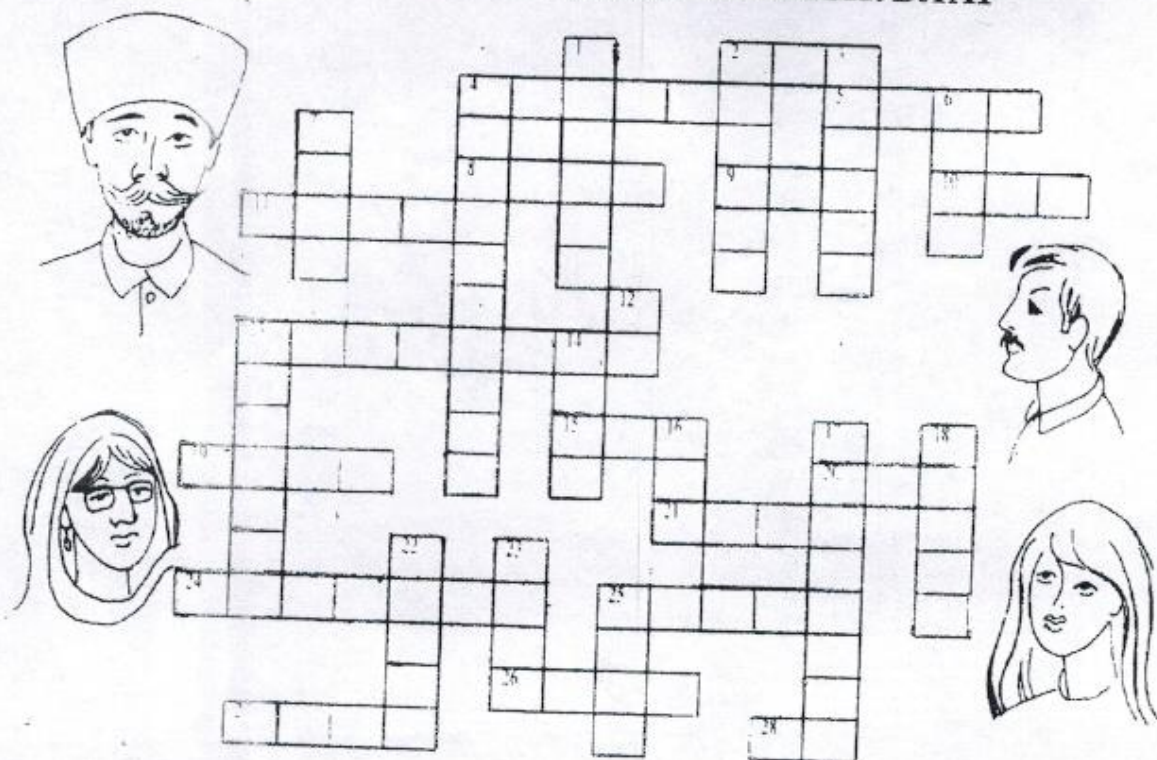
Солдан онгъа:

- 2-погода;
- 3-роса;
- 4-рассвет;
- 6-метель, буря;
- 7-снег;
- 8-туман;
- 11-воздух;
- 12-горизонт;
- 13-ветер;
- 15-дождь;
- 16-ночь;
- 17-иней, изморозь;
- 20-прохлада, прохладный
- 22-день, днём;
- 24-луна, месяц;
- 25-молния;
- 27-туча.

Оьрден тьопге:

- 1-мелкий дождь;
- 2-пыль;
- 5-вечер;
- 6-духота, душный;
- 7-тёмно, тёмный;
- 9-холод, холодно;
- 10-вода;
- 14-радуга;
- 15-жара, зной;
- 16-день, солнце;
- 18-ясный и морозный;
- 19-осень;
- 21-зима;
- 23-звезда;
- 25-свет, светло;
- 26-лёд, град.

УЯГЪЛЮ, КЪАРДАШ АРАЛЫКЪЛАР

Солдан оитгъа: 2 - тиштайпа жындан яш; 4 - анасыны яда атасыны анасы;
 5 - эркек жындан яш; 8 - къызардашы уллу уланкъардашына айтагъан ат;
 9 - гиччи уланкъардашы, къызардашы уллу къызардашына айтагъан ат;
 10-уланланы гиччиси; 11 - уланыны къатыны; 13 - уланкъардашгъа аявлу ...
 15 - агълюню башы; 19 - агъасы инисине ушанып айта; 20 - уланлардан уллусу;
 21 - уллу къатынгъа, бир-бирде анасыны яда атасыны анасына айтыла;
 24 - гелинни яда гиевню атасы; 25 - агъа-инини къатынлары; 26 - иниси агъасына;
 бир-бирде озьюнден уллугъа айтылагъан ат; 27 - атасыны къызардашы; 28 -
 къатынны ёлдашы.

Оьрден тюпге: 1 - анасыны яда атасыны атасы; 2 - зукъарилени яшлары;
 3 - къызардаш-уланкъардашланы яшлары; 4 - къызардашгъа аявлу; 6 - атасыны
 абур этип айтыла /кебюсю Буйнакск къумукъларда/; 7 - къызыны эри; 12 -
 авлет; 13 - гелинни яда гиевню анасы; 14 - гиччи къызардашы гиччи
 уланкъардашына айта; къатын-къыз озьюнден уллу эргишиге де айта; 16 - лад
 да аявлу; 17 - гелинни, гиевню къардашлары; 18 - эрни ёлдашы; тиштайпа; 22 -
 - анасыны уллу къызардашына айтыла; 23 - къызардашланы эрлери; 25 - уллу
 агъасына яда уллу адамгъа айтыла.

ЯВЛУ ЯШЛАР!

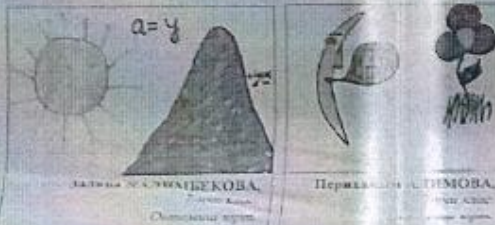
Ойнинг кўзи ёшдану бонажлар кўзи...
Эти-эркалар ширин реңдек, чўчи ёмаклар...
Шилар бузи бичи ёлқонини ётмакчи...

ЯВЛУ МУАЛЛИМЛЕР

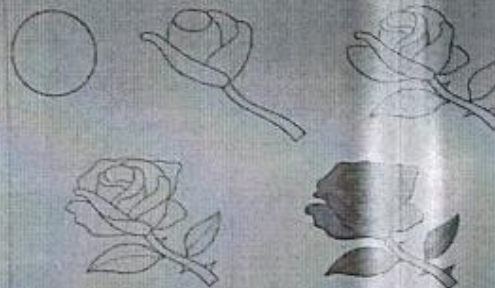
Ахлу муаллимлар,
Ақиллар, фозиллар,
Оқуқлар эришар,
Тарбиялар берар.

РЕБУСЛАР

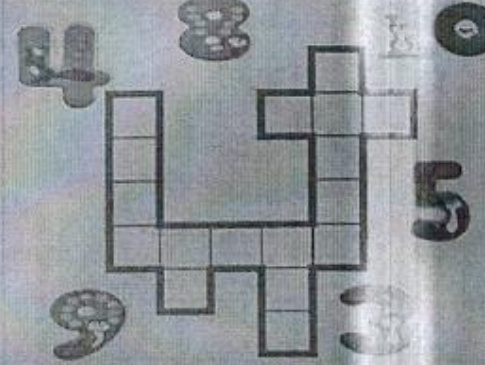
Июль ойида 19-кўра чўккўзган ребусларни жавобларини...
Халитова, Айтилова, Сид

Ю.ННО ГЕРСЕТИЛГЕН КЪАЙДАДА СУРАТНИ ОТИНЪ

КРОССВОРД

Суратларни боши бѣтмелени чечине кѣйитишарин...
КЪЗЪЫЛ.

Июль ойида 19-кўра чўккўзган кроссвордну жавобларини...
Халитова, Айтилова, Сид

ГИЧЧИ ЯШЛАНЫ ОЮНУ

Яшлар, къолларын тугуш,
Дегерек болуп эрутура.
Орта-
Сында тувъган гиню болъган
Иш (маска, Зага) болу.
Яшлар оъгар булай сарын айта ва
къоллары булан теректе.

Масъаланы чечигиз

Абширди шонин чўккўз еш-
мелен 2005-иши Яшлар тувъган
Камал ойиш. Ошу шо чўккўз-
гын экн къыткъан Айна ва Надия
герек:

СОРАВ: Яшлар, терекни ой-
кўккўз, Адам шонин жавоб берин?
Камалны нече къл болу?
Сиз чечен масъаланы
жавобларини редакцияга йабериш!

ЙЫРТЪЫЧ ГЪАЙВАН

СОРАВ:
Яшлар, суратда гѣрестилген
Йыртъыч гъайванны атын
бѣтмелени?
ЖАВЪПЛАР:
Арслан, алаш,
Къапан,
Тигу,
Ягуар.
Берилген жавобларни пра-
сиди къайсы тўз буса, шону
айтышары.

Июль ойида 19-кўра чўккўзган чечетни ёмакъларни жавобларини РАДИО

Июль ойида 5-кўра чўккўзган
жўккўзгон жавобларини
Къарт абадгын. Ашар тўкк
шынлик. Ашар шонин чеч. Чўкк
герек алашар. Бил турар шонин
жўккўз. Кўккўз шонин алаш буса.

"Бочкўнн акашты"
Найи ХАЙМУ ГЪАЕВ

Шакра
АБСАЛАМОВА
Эткен сурат.
2-кўра чўккўзган.
9-кўра чўккўзган.

ГИЧЧИПАВ АЙТЪАН

Муаллим 1-ччи къыткъа баргын
жўккўз олган терек туман таркълан
айтыш:

Айтыш шонин бѣт, сиз жетн
геректн шонин терек къырышар, дей
Арсен.

Х. АБУ САЛАМОВА
жўккўзган.

ЧЕЧЕТЕН ЕММАКЪ

Терезинги де
къакъан,
Терезинги де
ачмай.
Так терезинден
тиро,
Акъам болъунчо
къакъан.

Н. АТАЕВ

Бу гетин
Рашид ИБРАХИМОВ жўккўзган.
11-02-11